

ORIGINAL

6 Ca 172/2003-22

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Karly Cháberové a soudkyň JUDr. Jany Neckářové a JUDr. Naděždy Treschlové v právní věci žalobce: **Náboženská společnost Svědkové Jehovovi**, sídlem Bryksova 939/37, Praha 9, zast. JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem tamtéž, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury ČR**, Milady Horákové 139, Praha 6, o žalobě proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 25.6.2003, č.j. 4499/2003,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d ň ě n í :

Žalobce se žalobou podanou ke zdejšímu soudu dne 16.7.2003 domáhal zrušení rozhodnutí ministra kultury ze dne 25.6.2003, č.j. 4499/2003, (dále i jako rozhodnutí odvolacího orgánu popř.napadené rozhodnutí), kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 28.2.2003, zn. 4499/2003 (dále i jako rozhodnutí správního orgánu I. stupně), jímž bylo rozhodnuto, že se žalobci nepřiznává oprávnění k výkonu zvláštního práva zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství. Žalobce dále požadoval zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

- 23 -

Žalobce namítal, že se odvolací správní orgán v rozhodnutí o rozkladu v rozporu s ustanovením § 59 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), vůbec nelypořádal s jeho námitkami proti prvostupňovému rozhodnutí a pouze zopakoval závěry, ke kterým dospěl prvostupňový orgán. Žalobce byl registrován dne 1.9.1993 a od té doby na základě ustanovení § 8 zákona č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 308/1991 Sb.) vykonával právo zachovávat mlčenlivost. Napadeným rozhodnutím bylo žalobci toto právo odňato, což je v přímém rozporu s ustanovením § 28 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 3/2002 Sb.) Vzhledem k tomu, že žalobce není nově registrován podle zákona č. 3/2002 Sb., nebylo by vůbec třeba předkládat doklady o tom, že institut zpovědního tajemství je součástí žalobcova učení nejméně 50 let. Podle ustanovení § 8 zákona č. 308/1991 Sb. bylo přiznáno právo mlčenlivosti osobám pověřeným vykonávat duchovenskou činnost. Žalobce pověřuje výkonem duchovenské činnosti osoby, které nemají zvláštní statut duchovních. Pokud má žalovaný za to, že právo mlčenlivosti lze přiznat pouze těm církvím a náboženským společnostem (dále jen „církvím“), které mají duchovní, je třeba i výkladem v souladu s ustanovením § 28 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb. dospět k závěru, že výklad žalovaného je nesprávný. Žalobce navíc doložil citaci z časopisu Strážná věž z roku 1945, o tom, že „ ti, kteří mají oprávnění projednávat důvěrné záležitosti ve sboru, jsou povinni zachovávat mlčenlivost“. Z toho dovozoval, že výše uvedené právo je součástí žalobcova učení nejméně 50 let. Pokud žalovaný tento důkaz hodnotil odlišně, pouze jako prokazující určité etické principy vzájemného chování, pak sám interpretoval učení církví, k čemuž není povolán. Podmiňovat přiznání zmíněného práva tím, že církev musí mít třídu duchovních, považuje žalobce za nespravedlivé. Žalobce sice nemá podle vnitřních předpisů osoby označované jako duchovní, má ale osoby, které nesou odpovědnost za vedení sborů a projednávání záležitostí, k nimž se vztahuje mlčenlivost.

Žalovaný správní orgán navrhl zamítnutí žaloby jako ne důvodné. Uvedl, že rozkladem žalobce se odvolací orgán zabýval velmi důkladně a rozhodnutí správního orgánu I. stupně přezkoumal v celém rozsahu. Tvrzení žalobce, že mu právo zachovávat povinnost mlčenlivosti bylo odňato, je v rozporu s příslušnými zákonnými ustanoveními, když ustanovení § 8 zákona č. 308/1991 Sb. daný institut pouze respektovalo, nikoli přiznávalo. V současně platném zákoně č. 3/2002 Sb. byl zaveden nový institut zvláštních práv, jde tedy o obsahově naprosto odlišná ustanovení obou zákonů. Vzhledem k tomu, že zákon č. 308/1991 Sb. neznal institut zvláštních práv a tudíž ani přiznání oprávnění k jejich výkonu nemohlo být právem žalobci ani odňato, pouze mu v souladu se zákonem č. 3/2002 Sb. nebylo přiznáno. Pokud žalobce argumentuje, že není „nově registrovanou“ církví či náboženskou společností podle zákona č. 3/2002 Sb., a proto nemá povinnost předkládat doklady o tom, že institut zpovědního tajemství je součástí jeho učení nejméně 50 let, žalovaný uvedl, že z díkce ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb. je nepochybně zřejmé, že výkon dotčeného zvláštního práva je zákonem přímo podmíněn délkou trvání tohoto tradičního institutu některých církví. Dále žalovaný konstatuje, že žalobcem předložený důkaz(text ze Strážné věže z listopadu 1945) pouze svědčí o respektování důvěrnosti určitých sdělení, jde jen o pravidla slušného chování mezi členy navzájem. Nic nenasvědčuje tomu, že by šlo o zachování práva mlčenlivosti v tom smyslu, jak to chápe zákon č. 3/2002 Sb., ale např. i § 99 odst.2 trestního řádu, § 168 odst.3 trestního zákona, § 60 odst.1 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích či § 35 odst.2 správního řádu. Stejně skutečnosti potvrzuje i obsah novějších čísel

Žalobce namítal, že se odvolací správní orgán v rozhodnutí o rozkladu v rozporu s ustanovením § 59 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), vůbec nevypořádal s jeho námitkami proti prvostupňovému rozhodnutí a pouze zopakoval závěry, ke kterým dospěl prvostupňový orgán. Žalobce byl registrován dne 1.9.1993 a od té doby na základě ustanovení § 8 zákona č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 308/1991 Sb.) vykonával právo zachovávat mlčenlivost. Napadeným rozhodnutím bylo žalobci toto právo odňato, což je v přímém rozporu s ustanovením § 28 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 3/2002 Sb.) Vzhledem k tomu, že žalobce není nově registrován podle zákona č. 3/2002 Sb., nebylo by vůbec třeba předkládat doklady o tom, že institut zpovědního tajemství je součástí žalobcova učení nejméně 50 let. Podle ustanovení § 8 zákona č. 308/1991 Sb. bylo přiznáno právo mlčenlivosti osobám pověřeným vykonávat duchovenskou činnost. Žalobce pověřuje výkonem duchovenské činnosti osoby, které nemají zvláštní statut duchovních. Pokud má žalovaný za to, že právo mlčenlivosti lze přiznat pouze těm církvím a náboženským společnostem (dále jen „církvím“), které mají duchovní, je třeba i výkladem v souladu s ustanovením § 28 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb. dospět k závěru, že výklad žalovaného je nesprávný. Žalobce navíc doložil citaci z časopisu Strážná věž z roku 1945, o tom, že „ti, kteří mají oprávnění projednávat důvěrné záležitosti ve sboru, jsou povinni zachovávat mlčenlivost“. Z toho dovozoval, že výše uvedené právo je součástí žalobcova učení nejméně 50 let. Pokud žalovaný tento důkaz hodnotil odlišně, pouze jako prokazující určité etické principy vzájemného chování, pak sám interpretoval učení církví, k čemuž není povolán. Podmiňovat přiznání zmíněného práva tím, že církev musí mít třídu duchovních, považuje žalobce za nespravedlivé. Žalobce sice nemá podle vnitřních předpisů osoby označované jako duchovní, má ale osoby, které nesou odpovědnost za vedení sborů a projednávání záležitostí, k nimž se vztahuje mlčenlivost.

Žalovaný správní orgán navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Uvedl, že rozkladem žalobce se odvolací orgán zabýval velmi důkladně a rozhodnutí správního orgánu I. stupně přezkoumal v celém rozsahu. Tvrzení žalobce, že mu právo zachovávat povinnost mlčenlivosti bylo odňato, je v rozporu s příslušnými zákonnými ustanoveními, když ustanovení § 8 zákona č. 308/1991 Sb. daný institut pouze respektovalo, nikoli přiznávalo. V současně platném zákoně č. 3/2002 Sb. byl zaveden nový institut zvláštních práv, jde tedy o obsahově naprosto odlišná ustanovení obou zákonů. Vzhledem k tomu, že zákon č. 308/1991 Sb. neznal institut zvláštních práv a tudíž ani přiznání oprávnění k jejich výkonu nemohlo být právo žalobci ani odňato, pouze mu v souladu se zákonem č. 3/2002 Sb. nebylo přiznáno. Pokud žalobce argumentuje, že není „nově registrovanou“ církví či náboženskou společností podle zákona č. 3/2002 Sb., a proto nemá povinnost předkládat doklady o tom, že institut zpovědního tajemství je součástí jeho učení nejméně 50 let, žalovaný uvedl, že z důvodu ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb. je nepochybně zřejmé, že výkon dotčeného zvláštního práva je zákonem přímo podmíněn délkou trvání tohoto tradičního institutu některých církví. Dále žalovaný konstatuje, že žalobcem předložený důkaz (text ze Strážné věže z listopadu 1945) pouze svědčí o respektování důvěrnosti určitých sdělení, jde jen o pravidla slušného chování mezi členy navzájem. Nic nenasvědčuje tomu, že by šlo o zachování práva mlčenlivosti v tom smyslu, jak to chápe zákon č. 3/2002 Sb., ale např. i § 99 odst.2 trestního řádu, § 168 odst.3 trestního zákona, § 60 odst.1 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích či § 35 odst.2 správního řádu. Stejně skutečnosti potvrzuje i obsah novějších čísel

„Strážné věže“ (z roku 1972, 1982 a 1996). Nutnost doložení existence daného institutu nejméně 50 let vyplývá podle žalovaného i z důvodové zprávy k zákonu č. 3/2002 Sb. Vázanost práva zachovávat povinnost mlčenlivosti v zákoně č. 3/2002 Sb. na duchovní je obsažena i v ustanovení § 11 odst. 5, nelze tedy přijmout výklad, že by se toto právo mělo vztahovat i na jiné osoby než duchovní. Žalobce, jak sám uvedl v průběhu správního řízení a v dokumentech registrovaných ohledně jeho náboženské společnosti Ministerstvem kultury, třídu duchovních nemá, nemůže mu tedy být přiznáno oprávnění k výkonu výše uvedeného zvláštního práva. Žalovaný se ohradil proti názoru žalobce v žalobě, že měl interpretovat učení jeho náboženské společnosti. Žalovaný nikdy neprováděl interpretaci učení církvi, pouze ověřoval splnění zákonem stanovené podmínky 50 let.

V replice k vyjádření žalovaného žalobce opakoval námitky uvedené v rozkladu a v žalobě. Uváděl, že postavení duchovních v jeho náboženské společnosti mají osoby odpovědné za vedení sboru a projednávání záležitostí, k nimž se vztahuje mlčenlivost, označované jako „dozorci“ nebo „strážci“. Dále, že žalovaný vůbec nevysvětluje, jak hodlá celou otázku mlčenlivosti řešit u těch církví, jež nemají duchovní, ale vnitřní předpisy ukládají mlčenlivost osobám s jiným označením.

Z obsahu správního spisu soud zjistil tyto ve věci podstatné skutečnosti:

Žalobce doručil dne 4.7.2002 Ministerstvu kultury sdělení ve věci výkonu zvláštních práv podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb., v němž mimo jiné informoval, že nemá duchovní ani nevyznává učení o zpovědi, zachovával však a nadále chce zachovávat výkon práva obdobného zpovědnímu tajemství. Muži, kteří jsou ve sborech pověřeni projednáváním vážných hříchů, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o důvěrných věcech, které se při projednávání přestupků dozvěděli. Toto opatření trvá již více než 50 let. Jako přílohu sdělení předložil žalobce publikaci Strážná věž z listopadu 1945 se zvýrazněnými místy, jež měla prokazovat, že zachovávání povinnosti mlčenlivosti je součástí učení církve více než 50 let.

Ve správním spisu jsou m.j. založeny

- fotokopie „Základního dokumentu podle § 10 zákona č.3/2002 Sb., společnosti žalobce, kde pod bodem g/ je uvedeno: „Společnost nemá třídu duchovních. V každém sboru je rada starších, která se ujímá vedení ve sborové činnosti a vykonává pastýřskou práci. Křesťansko duchovenskou činností jsou oprávněni vykonávat všichni svědkové Jehovovi. Ustanovování a odvolávání členů Výboru Společnosti je popsáno v bodě d/, ustanovování a odvolávání členů Výboru Sboru je popsáno v bodě f“.

- fotokopie několika výtisků popř. úryvků z časopisu „Strážná věž“ z roku 1945, 1972, 1982 a 1996.

- rozhodnutí Ministerstva kultury ČR ze dne 28.2.2003, zn. 4499/2003, kterým bylo rozhodnuto tak, že žalobci se nepřiznává oprávnění k výkonu tohoto zvláštního práva: „zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství“. V odůvodnění svého rozhodnutí ministerstvo uvedlo, že oprávnění k výkonu výše uvedeného zvláštního práva se nepřiznává v rozsahu obsaženém ve výroku tohoto rozhodnutí, protože by přiznání tohoto práva bylo v rozporu se zákonem č. 3/2002 Sb., konkrétně zejména s ustanovením § 7 odst. 1

písm. f) a § 28 odst. 1. Dále v odůvodnění zrekapitulovalo průběh řízení a informace obsažené v Strážné věži a argumentaci žalobce ohledně výrazu „duchovní“ a podmínky doby 50 let, podle které by povinnost zachovávat mlčenlivost měla být součástí učení jeho náboženské společnosti. Ministerstvo kultury dospělo k závěru, že žalovaný nespĺňuje podmínky stanovené zákonem. Přiznání zvláštního práva je totiž jednoznačně vázáno na „duchovní“. Vzhledem k tomu, že žalobce nemá třídu duchovních, není ministerstvo oprávněno mu dotčené zvláštní právo přiznat. Není možné přijmout ani argumentaci, že se jedná o tradiční část učení žalobce (nejméně 50 let), neboť tomu nenasvědčuje žádné konstatování v předloženém dokladu – Strážné věži z roku 1945. Argument o diskriminaci církví a náboženských společností, které nemají duchovní nebo u nichž mohou důvěrné záležitosti vyžadující mlčenlivost projednávat nejen duchovní, ale i laici, považuje ministerstvo za účelovou, neboť pak by nemohl žalobce přijmout ani ostatní zvláštní práva a musel by protestovat i proti registraci své společnosti obecně, neboť tento princip přiznává registrovaným církvím a náboženským společnostem v různých oblastech preferovanější postavení.

- rozklad proti rozhodnutí Ministerstva kultury ČR ze dne 28.2.2003, zn. 4499/2003, obsahující v zásadě stejné argumenty jako žaloba.

Napadeným rozhodnutím ministra kultury byl rozklad žalobce zamítnut a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno. V rozhodnutí byl velmi stručně rekapitulován průběh řízení a bylo konstatováno, že podaný rozklad byl podle ustanovení § 59 správního řádu přezkoumán s přihlédnutím k námitkám v něm uvedeným. Dále odvolací správní orgán ve svém rozhodnutí konstatoval, že správní orgán I. stupně pečlivě a vyčerpávajícím způsobem provedl a zhodnotil všechny potřebné důkazy. Jeho rozhodnutí má všechny formální náležitosti vyžadované správním řádem. V dané věci byly především zkoumány skutečnosti vztahující se k ustanovením § 7 odst.1 písm.f/, § 11 odst.5 a § 28 odst.1 zákona č. 3/2002 Sb. Protože nebylo zjištěno, že institut zpovědního tajemství je tradiční součástí žalobcova učení nejméně po dobu 50 let a že žalobce nemá samostatnou třídu duchovních, na kterou je přiznání předmětného zvláštního práva vázáno, nebyly potvrzeny názory žalobce uvedené v rozkladu.

Ve věci soud rozhodl bez jednání, neboť účastníci řízení s takovým postupem vyslovili souhlas (ustanovení § 51 odst. 1 soudního řádu správního - dále jen „s.ř.s.“).

Podle ustanovení § 75 odst.1 s.ř.s. při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud přezkoumal na základě podané žaloby v rozsahu žalobních bodů(§ 75 odst.2 s.ř.s.) napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.

V posuzované věci soud vyšel z následujících zákonných ustanovení:

Podle ustanovení § 59 odst. 1 správního řádu odvolací orgán přezkoumá napadené rozhodnutí v celém rozsahu; je-li to nutné, dosavadní řízení doplní, popřípadě zjištěné vady odstraní.

Podle ustanovení § 7 zákona č. 308/1991 Sb. osoby vykonávající duchovenskou činnost ji vykonávají z pověření církví a náboženských společností, podle jejich vnitřních předpisů a obecně závazných právních předpisů. Církev a náboženské společnosti posuzují způsobilost osob k výkonu duchovenské činnosti a podle toho určují jejich zařazení. Církev a náboženské společnosti podle svých vnitřních předpisů ustanovují osoby vykonávající duchovenskou činnost a učitele náboženství do funkce, popř. též pro určitý územní obvod.

Podle ustanovení § 8 zákona č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, stát uznává povinnost mlčenlivosti osob pověřených vykonávat duchovenskou činnost.

Podle ustanovení § 28 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb. církev a náboženské společnosti, které ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona vyvíjely svou činnost jako registrované ze zákona, se považují za registrované podle tohoto zákona. Jejich seznam je uveden v příloze k tomuto zákonu. Rozsah oprávnění k výkonu zvláštních práv podle § 7 odst. 1, které mají tyto církve a náboženské společnosti ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstává zachován.

Podle ustanovení § 4 odst.3 zákona č. 3/2002 Sb., církve a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustanovují a ruší své orgány, ustanovují a odvolávají své duchovní a zřizují a ruší církevní a jiné instituce podle svých předpisů nezávisle na státních orgánech.

Podle ustanovení § 9 odst.3 písm.g/ zákona č. 3/2002 Sb. základní dokument církve musí obsahovat způsob a odvolávání duchovních.

Podle ustanovení § 6 odst.3, písm.b/ zákona č. 3/2002 Sb. registrované církve a náboženské společnosti mohou k plnění svého poslání zejména získat oprávnění k výkonu zvláštních práv podle tohoto zákona.

Podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb. registrovaná církev a náboženská společnost může za podmínek stanovených tímto zákonem k plnění svého poslání získat oprávnění k výkonu tohoto zvláštního práva: zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství, je-li tato povinnost tradiční součástí učení církve a náboženské společnosti nejméně 50 let; tím není dotčena povinnost přezít trestný čin uložená zvláštním zákonem.

Podle ustanovení § 11 odst. 5 zákona č. 3/2002 Sb. návrh na přiznání oprávnění k výkonu všech zvláštních práv podle § 7 odst. 1 musí obsahovat náležitosti podle odstavce 4 a navíc dokument potvrzující, že povinnost mlčenlivosti duchovních v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství je tradiční součástí učení církve a náboženské společnosti nejméně 50 let.

Podle ustanovení § 30 zákona č. 3/2002 Sb. se zrušuje zákon č. 308/1991 Sb.

V příloze k zákonu č. 3/2002 Sb. – Seznam registrovaných církví a náboženských společností v České republice – je žalobce uveden pod číslem 17.

Žalobní námitku týkající se tvrzeného porušení ustanovení § 59 odst. 1 správního řádu soud posoudil jako nedůvodnou. Je sice pravdou, že napadené rozhodnutí je ve svém odůvodnění velmi stručné, nicméně je v něm jasně uvedeno, z jakých zákonných ustanovení žalovaný vycházel, vyplývá z něho, jak tato ustanovení interpretoval a k jakým závěrům dospěl. Skutečnost, že v rozhodnutí nejsou rozebrány a vyvráceny všechny námitky žalobce, nemůže způsobit nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí ani jeho rozpor s ustanovením § 59 odst. 1 správního řádu, nadto tyto námitky spolu věcně i právně úzce souvisí a z rozhodnutí je patrný závěr, který si o nich žalovaný učinil.

K žalobní námitce, týkající se vztahu ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) a ustanovení § 28 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb. ve spojení s ustanovením § 8 zákona č. 308/1991 Sb., a tvrdící odnětí zvláštního práva a nepotřebnost prokazovat, že výkon tohoto práva je součástí učení žalobce po dobu nejméně 50 let soud uvádí:

Podle ustanovení § 28 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb. rozsah oprávnění k výkonu zvláštních práv podle ustanovení § 7 odst. 1, které mají církve registrované před účinností tohoto zákona ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstává zachován. Žalobce byl registrován před účinností zákona č. 3/2002 Sb. Je u něho proto rozhodující to, zda skutečně měl oprávnění k výkonu uvedeného zvláštního práva ke dni účinnosti zákona č. 3/2002 Sb. Při tom je třeba vycházet z ustanovení § 8 zákona č. 308/1991 Sb., podle něhož stát uznával mlčenlivost osob pověřených vykonávat duchovenskou činnost. Rozdíl mezi tímto ustanovením a ustanovením § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb. spočívá v odlišném režimu respektování práva mlčenlivosti ze strany státu. V zákoně č. 308/1991 Sb. se uplatnilo uznání mlčenlivosti osob pověřených duchovenskou činností, aniž by se o této skutečnosti rozhodovalo. Podle zákona č. 3/2002 Sb. se uplatní režim přiznání tohoto zvláštního práva za stanovených podmínek. Protože, jak je výše uvedeno, toto právo podle § 8 zákona č. 308/1991 Sb. bylo přiznáno pouze osobám pověřeným vykonávat duchovenskou činnost (nikoli každému z věřících - práva věřících v ustanovení § 5 tohoto zákona), měly toto právo pouze církve a náboženské společnosti, které měly osoby pověřené vykonávat duchovenskou činnost. Protože, jak vyplývá z údajů žalobce a jak je uvedeno v jeho „Základním dokumentu“ křesťansko duchovenskou činností jsou oprávněni vykonávat v jeho náboženské společnosti všichni svědkové Jehovovi, lze dovodit, že jeho náboženská společnost neměla osoby pověřené výkonem duchovenské činnosti, jak měl na mysli zákon č. 308/1991 Sb. a proto nepřiznání předmětného oprávnění nelze považovat za odebrání práva, které by mělo žalobci podle jeho názoru svědčit podle předcházející právní úpravy a mělo mu být nezákonně odebráno.

Chce-li proto žalobce uvedené právo získat, musí jako registrovaná náboženská společnost získat oprávnění k výkonu uvedeného zvláštního práva podle zákona č. 3/2002 Sb. (§ 6 odst. 3, písm. b/).

Protože podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) a ustanovení § 11 odst. 5 zákona č. 3/2002 Sb. může registrovaná církev a náboženská společnost získat oprávnění zachovat povinnost mlčenlivosti pouze tehdy, jedná-li se o povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství, soud se především zabýval otázkou, zda žalobcova náboženská společnost osoby s postavením duchovních ve smyslu zákona č. 3/2002 Sb. má či nemá, neboť pouze

v případě, že tyto má, mohlo mu být zvláštní právo podle tohoto zákona přiznáno. Soud pak rovněž jako správní orgán, z důvodu uvedených dále, dospěl k závěru, že žalobce tuto podmínku pro přiznání předmětného práva nespĺňuje.

Soud s odkazem na formulaci obsaženou v ustanovení § 11 odst. 5 zákona č. 3/2002 Sb. konstatuje, že povinnost zachovávat mlčenlivost v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství je omezena na osoby, které mají podle příslušných, oficiálně známých organizačních předpisů v dané církvi či náboženské společnosti postavení duchovních ve smyslu shora citovaných zákonných ustanovení. Postavení osob odpovědných za vedení sboru a projednávání záležitostí, které podle žalobce je třeba považovat za osoby postavené na roveň duchovním, tedy za osoby, na které se vztahuje povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství, podle názoru soudu není možné ztotožňovat s postavením duchovních v církvích a náboženských společnostech. Nejsou-li tyto osoby uvedeny a nadány tímto právem v oficiálních dokumentech příslušné církve či náboženské společnosti, nemohou být duchovními ve smyslu shora citovaných zákonných ustanovení. Nakonec sám žalobce výslovně ve svém „Základním dokumentu“ (který by měl podle ustanovení § 9 odst.3 písm.g/ zákona č. 3/2002 Sb. upravovat způsob ustanovování a odvolávání duchovních) uvádí, že „Společnost nemá třídu duchovních. V každém sboru je rada starších, která se ujímá vedení ve sborové činnosti a vykonává pastýřskou práci (dále shora)“, a pojem „starší“, „dozorčí“ vůbec nezmiňuje.

Jiný výklad pojmu „duchovních“ ve smyslu zákona č.3/2002 Sb. by byl v rozporu s účelem tohoto práva, neboť výkon tohoto práva má značné společenské a právní důsledky a dopady (např. odmítnutí svědecké výpovědi). Proto musí být vždy vázáno na osoby, které i ze strany subjektů stojící vně příslušné církve či náboženské společnosti lze jako takové identifikovat.

Tento závěr je pak podle soudu v souladu i s důvodovou zprávou k zákonu č. 3/2002 Sb., v níž se uvádí: „pro zachovávání povinnosti mlčenlivosti duchovních je určena zvláštní podmínka, která má zamezit spekulativnímu využívání tohoto oprávnění. U nově registrovaných církví a náboženských společností, které se budou ucházet o oprávnění k výkonu zvláštních práv, bude nutné doložit, že institut zpovědního tajemství je tradiční součástí jejich učení nejméně 50 let. Ze základních dokumentů v současnosti registrovaných církví a náboženských společností vyplývá, že svátost smíření či pokání s možným využitím institutu zpovědního tajemství uznávají z registrovaných církví: církve římskokatolická, řeckokatolická, pravoslavná, starokatolická a československá husitská. Protože dosavadní právní úprava nestanovuje povinnost zakotvit institut zpovědního tajemství do základního dokumentu, lze předpokládat, že i duchovní dalších církví a náboženských společností (např. některých reformačních) státem respektovanou mlčenlivost v pastorační praxi využívají. V případě práva zachovávat mlčenlivost (zpovědní tajemství) jde o respektování tradičních institutů v České republice již „etablovaných“ církví a náboženských společností, které se navrhuje zachovat. U institutu zpovědního tajemství se současně stanovuje, že jeho uznáním není dotčena povinnost překazit trestný čin uložená § 167 trestního zákona. V této souvislosti je v části šesté navržena novelizace § 168 trestního zákona stanovující, že oznamovací povinnost podle tohoto ustanovení trestního zákona nemá duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k výkonu zvláštních práv.“

Uvedený výklad není v rozporu ani se zásadou rovného postavení církví a náboženských společností, vyjádřenou např. v nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 6/02 následovně: „Česká republika je založena na principu laického státu... je zřejmé, že Česká republika musí akceptovat a tolerovat náboženský pluralismus, tzn. především nesmí diskriminovat či naopak bezdůvodně zvýhodňovat některý z náboženských směrů.“ Rozlišování založené pouze na tom, jaký výraz používají církve a náboženské společnosti pro osoby pověřené duchovní péčí, je bezdůvodnou diskriminací, jež je v rozporu s rovným postavením všech církví a náboženských společností. Za duchovní ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb. je třeba považovat všechny osoby, které jsou právním řádem dané církve či náboženské společnosti pověřeny duchovní péčí (resp. alespoň dílčím úsekem duchovní péče), a to bez ohledu na to, jakým způsobem jsou v církvi nebo náboženské společnosti označeny nebo zda církev nebo náboženská společnost užívá k označení určitých osob výrazu „duchovní“. Dále je třeba, aby součástí duchovní péče, jíž byly tyto osoby pověřeny, bylo i přijímání důvěrných informací od členů příslušné církve či náboženské společnosti, a konečně, aby právní řád církve a náboženské společnosti obsahoval povinnost mlčenlivosti těchto osob ohledně takto sdělených informací. Podpůrně je možné k této interpretaci poukázat i na znění zrušeného zákona č. 308/1991 Sb., který ve svém ustanovení § 8 hovořil o „osobách pověřených vykonávat duchovenskou činnost“. Ani z tohoto názoru Ústavního soud pak nelze dovodit, že by toto právo mohli mít všichni členové příslušné církve nebo náboženské společnosti (viz Základní dokument citovaný shora – „Křesťanskou duchovenskou činnost jsou oprávněni vykonávat všichni svědkové Jehovovi.“), či jiné osoby „ strážní“, „dozorčí“ (zmiňované žalobcem v replice), které však nejsou příslušným „Základním dokumentem“ náboženské společnosti žalobce k tomuto určeny a dokonce nejsou ani zmiňovány. Pod pojem „ duchovní“ ve smyslu ustanovení zákona č. 3/2002 Sb. pak nelze zahrnout ani kolektivní orgán „ radu starších“, která v každém ze sborů náboženské společnosti žalobce se „ ujmá vedení ve sborové činnosti a vykonává pastýřskou práci“.

Soud nevidí diskriminaci náboženské společnosti žalobce popř. jiných církví či náboženských společností v tom, že pokud nemají osoby duchovních, právo podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 jim nepřísluší. Je věcí organizační struktury, té které církve či náboženské společnosti, zda uvedené osoby mají či nikoliv. Ostatně ze zákona č. 3/2002 Sb. vyplývá, že ne každá registrovaná církev či náboženská společnost musí mít duchovní a jejich prostřednictvím právo podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. f) zákona č. 3/2002 Sb. (§ 11 odst. 3 – „ Návrh na přiznání zvláštních práv může být podán buď pro výkon všech zvláštních práv podle § 7 odst. 1 anebo pouze pro výkon zvláštních práv podle § 7 odst. 1 písm. a/ až e/“.)

Žalobní námitkou týkající se nesprávné interpretace předloženého důkazu (Strážné věže z roku 1945) týkajícího se splnění podmínky 50 let se soud nezabýval, neboť s ohledem na jeho názor uvedený shora by toto bylo nadbytečné.

Z těchto všech důvodů dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

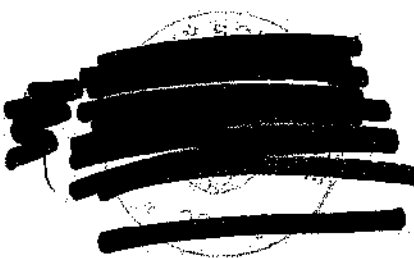
Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce v řízení neměl úspěch a úspěšnému žalovanému, který by měl právo na jejich náhradu, tyto nevznikly (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze za splnění podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. s.ř.s. podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, a to ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozsudku prostřednictvím podepsaného Městského soudu v Praze.

V řízení o kasační stížnosti stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst.2 s.ř.s.).

V Praze dne 29. října 2004

Za správnost vyhotovení:
Hlaváčová

A large area of the document is redacted with thick black horizontal bars. The redaction covers what appears to be a signature and a circular official stamp. The stamp contains some illegible text, possibly a date or a reference number.

JUDr. Karla Cháberová, v.r.
předsedkyně senátu